

Kommunal- og
regionaldepartementet
Postboks 8112 Dep
0032 Oslo

Deres referanse:
05/1435-23 KEK

Vår referanse:
06/3117

Dato:
15.9.2006

Saksbehandler:
RVI

Telefon:
24163517

E-Post:
rvi@shdir.no

ENDRINGER I TEKNISK FORSKRIFT TIL PLAN- OG BYGNINGSLOVEN (TEK) – HØRINGSUTTALELSE FRA STATENS RÅD FOR FUNKSJONSHEMMEDE

Statens råd for funksjonshemmede (SRFF) mottok 6. juli i år endringer i teknisk forskrift til plan- og bygningsloven (TEK), på høring fra Kommunal- og regionaldepartementet, med høringsfrist 15. september 2006. Saken ble behandlet i rådets møte 13. september 2006.

Høringsforslaget tar utgangspunkt i forskrift til gjeldende plan- og bygningslov hvor universell utforming ikke finnes nedfelt som juridisk begrep.

I bygningslovutvalgets forslag til endring av bygningsloven, jf. Kommunal- og regionaldepartementets høring på NOU 2005:12 Mer effektiv bygningslovgivning, er det fremmet forslag om å innlemme universell utforming i lovens formålsparagraf. I følge departementet vil Odelstingsproposisjonen om forslag til ny plan- og bygningslov, først kunne fremmes i 2007. SRFF er ukjent med når departementet vil igangsette arbeid med en ny revisjon av TEK basert på ny plan- og bygningslov.

Foreliggende høringsforslag om innføring av begrepet universell utforming i kapittel X i TEK innebærer i følge departementet verken en skjerping av kravene til brukbarhet, ei heller en utvidelse av tiltak og av kretsen/gruppen som reglene gjelder. Departementet ser allikevel at innføringen av begrepet i forskriftsverket vil skape "større oppmerksomhet på kravene, noe som igjen vil kunne bidra til bedre etterlevelse av reglene."

SRFF ser det som gledelig at departementet ønsker økt oppmerksomhet på brukbarhetskravene og bedre etterlevelse av reglene.

Men å innføre universell utforming som begrep i kapittel X om brukbarhet, uten substansielle endringer i forskriftskrav eller målgruppe vil etter rådets vurdering ikke føre til bedre etterlevelse av reglene. Faren er snarere at det bidrar til økt forvirring omkring begrepet og til å utvanne og svekke universell utforming som strategi og legitimere at ikke alle grupper skal omfattes av forskriften.

At det ligger en klar inkonsekvens i kun å innføre begrepet universell utforming i forskriftsverket uten å skjerpe kravene, kan eksempelvis illustreres gjennom foreliggende høringsforslag: § 10-41 Krav om heis, hvor heiskravet for boligbygning med felles inngang til flere enn 12 boliger hjemles, blir i høringsforslaget stående uendret. Det vil si at det kan bygges opp fire etasjer og i tillegg en underetasje, uten at det kreves heis.

Sett i lys av at forskriften fortsatt gir rom for å bygge nye boliger med denne grunnleggende tilgjengelighetshindringen, blir det noe underlig å stille krav til universell utforming for minst en heis for boligbygning på 5 etasjer eller høyere. At heiskravet her først trår inn fra 5 etasjer eller høyere finner rådet lite forenlig med høringsuttalelsens definisjon av universell utforming, jf punkt 3.3.1. Her heter det at "Universell utforming innebærer at produkter, byggverk og uteområder som er i alminnelig bruk, skal utformes på en slik måte at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte ..." Og videre "universell utforming er en strategi for å skape et samfunn som er tilgjengelig for alle."

Det er bygget og bygges fortsatt byggverk og uteområder som hindrer personer med nedsatt funksjonsevne i å delta i samfunnet. I forhold til det som allerede er bygget har byggelovgivningen få virkemidler som kan bidra til nedbygging av slike samfunnsskapte barrierer. Byggelovgivningen er i hovedsak innrettet på å regulere nyproduksjonen. Hvordan kan vi så sikre at dette regelverket i størst mulig grad hindrer at nye barrierer oppstår? SRFF kan vanskelig se at slikt mål kan nås uten at også kravene til brukbarhet i TEK skjerpes.

Rådet er bekymret for signaleffekten av en forskriftsendring som avgrenses til å omdefinere begreper. Vi er opptatt av at universell utforming ikke gis status som uforpliktende "honnørord". SRFF kan vanskelig se at prinsippene om universell utforming lar seg innføre i TEK uten å skjerpe forskriftskravene.

Rådet er derfor uenig i at innføringen av begrepet universell utforming bør inngå i denne revisjonen TEK, det vil si før iverksetting av ny plan- og bygningslov hvor begrepet introduseres og gis en forankring.

SRFF vil på denne bakgrunn anbefale at endringen av kapittel X i TEK avvendes inntil ny plan- og bygningslov foreligger, og at det da også foretas substansielle endringer. Denne anbefalingen gjelder også den kommende høringen på REN veileder til teknisk forskrift.

Rådet ser behov for en evaluering av hvordan brukbarhetskapitlet forstås, praktiseres og etterlevs i byggsektoren i dag. Et slikt kunnskapsgrunnlag vil kunne gi et mer utfyllende svar på om strategien økt oppmerksomhet på eksisterende forskriftskrav er tilstrekkelig for "... bedre etterlevelse av reglene", og for å hindre at nye barrierer skapes.

Med vennlig hilsen

Jan Tøssebro

Jan Tøssebro
rådsleder

Ellinor Sundseth
Ellinor Sundseth
sekretariatsleder